

Sayı : 64272063-610-1825
Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-44336)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 04.06.2014 tarih ve 43452547-120.00-181114 sayılı yazısı.

Kütahya Milletvekili Sayın İdris BAL'ın tarafıma tevcih ettiği 7/44336 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünden alınan bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EK :
Önerge Cevabı (3 Sayfa)

Sorular 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11:

Manisa'nın Soma ilçesinde faaliyet gösteren Soma Holding'e ait Soma Kömür İşletmesi'nde 13.05.2014 tarihinde meydana gelen faciada resmi rakamlara göre 301 işçimiz hayatını kaybetmiş, onlarca işçimiz ise yaralı olarak kurtarılmıştır.

Buna göre;

- Elim kazanın gerçekleştiği Soma Kömür İşletmesi, faaliyete geçtiği tarihten bu yana hangi tarihlerde denetlenmiş, bu denetimler sonucu hangi eksiklikler tespit edilmiştir?
- Denetimler sırasında bir eksiklik tespit edilmiş ise bu eksiklikler giderilmiş midir? Bir eksiklik tespit edilmemiş ise söz konusu madende bu çapta bir kazanın olması normal midir?
- Denetimlerin önceden haber verilerek yapıldığı için, teftiş sırasında işveren tarafından müfettişleri yanıltıcı tedbirler alındığı doğru mudur?
- Mevzuata göre yasak olmasına karşın madene dozer sokulduğunu, görünürde işyerinde alt işveren (taşeron) olamamasına karşın uygulamada kazanın gerçekleştiği galerinin taşeronla verildiği doğru mudur?
- Yer altında alev sızdırmaz ekipmanlar dışında ekipmanların kullanılmaması gerektiği ancak alev sızdırmaz donanım ve merkezi izleme sistemlerinin, yurt dışından temin edildiği için temininde zorluk yaşandığı doğru mudur?
- Kömür ocaklarında ana galerilerin, yaygın olarak ilk maliyeti azaltacak bir anlayış çerçevesinde kömür içinde sürülmesinin tercih edildiği bu durumun iş güvenliği açısından sakıncalı olmasına rağmen engellenmediği doğru mudur?
- Ucuz maliyetli taşeron işçisi sorununun yanında bazı bölgelerde götürü usulü (kesene) çalışma yapıldığı, işçilere yaptıkları ilerleme veya çıkarttıkları kömür miktarı üzerinden ücret ödendiği, bu durumun üretim baskısını artırarak iş sağlığı ve güvenliği açısından sakınca oluşturduğu doğru mudur?
- Türkiye genelinde faaliyet gösteren tüm maden ocaklarında, Soma benzeri faciaların önlenmesi adına, bir acil eylem planı hazırlamayı düşünüyor musunuz?
- Dünyada patlamayan trafo üretildiğine göre, ülkemizde madenlerde patlamayan trafo kullanımını yasal olarak zorunlu hale ne zaman getireceksiniz?

Cevaplar 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11:

13 Mayıs 2014 tarihinde Salı günü Manisa ili, Soma ilçesinde bulunan linyit sahasındaki Eynez Karanlıkdere mevkiinde, özel bir firmanın faaliyet gösterdiği yeraltı kömür üretim ocağında meydana gelen iş kazasını müteakip Savcılık Makamı tarafından oluşturulan bilirkişiler tarafından inceleme başlatılmıştır. İş kazasının meydana geliş sebebi araştırmanın sonuçlanmasıyla kesinlik kazanacaktır.

Bakanlığımız Maden İşleri Genel Müdürlüğü (MİGEM) ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından ilgili mevzuatlar doğrultusunda denetimler yapılmaktadır. İş sağlığı ve güvenliğine ilişkin denetimler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 6331 sayılı İş sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında yürütülmekte, MİGEM tarafından yapılan denetimler Maden Kanunu ve Madencilik Faaliyetleri Uygulama Yönetmeliği kapsamında, proje uygunluğunun denetlenmesi amacıyla gerçekleştirilmektedir. İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda Kanun kapsamında gerekli eğitim, korunma ve müdahale düzenlemeleri yer almakta, çalışanlar ilgili mevzuat çerçevesinde istihdam edilmektedir.

KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SAYIN İDRİS BAL'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/44336)

Söz konusu yeraltı kömür üretim ocağı 19.02.2009, 30.06.2011, 26.01.2012, 06.02.2013, 26.02.2014, 13.05.2014 ve 28.05.2014 tarihlerinde 7 kez MİGEM tarafından denetlenmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından işletmede son 4 yıl içinde iş sağlığı ve güvenliği yönünden 8'i programlı teftiş, 8'i ise inceleme teftişi olmak üzere 16 adet teftiş gerçekleştirilmiştir. İşyerinde gerçekleştirilen teftiş türleri ve rapor tarihleri aşağıda sunulmuştur.

Teftiş Türü	Rapor Tarihi	Teftiş Türü	Rapor Tarihi
Programlı	27.03.2014	İnceleme	28.11.2013
Programlı	25.11.2013	İnceleme	28.10.2011
Programlı	23.05.2013	İnceleme	22.06.2011
Programlı	22.10.2012	İnceleme	29.03.2011
Programlı	30.04.2012	İnceleme	25.10.2010
Programlı	18.08.2011	İnceleme	22.10.2010
Programlı	27.01.2011	İnceleme	27.07.2010
Programlı	28.07.2010	İnceleme	23.03.2010

İşletmede yapılan teftişlerin sonucunda belirlenen mevzuata aykırılıklar için idari para cezası uygulanmıştır.

Olay tüm yönleriyle ve tüm ihtimaller göz önünde bulundurularak incelenmekte olup olayda kusur ve/veya ihmali bulunanlar için gereği yapılacaktır.

Sorular 9, 10:

- AB ile müzakere sürecinde olmamıza ve sürekli insanımıza değer verdiğinizi söylemenize rağmen, bugüne kadar niçin madenlerde can kayıplarını önleyecek 'Yaşam Odası' gibi tedbirleri yasal olarak zorunlu hale getirmediniz?
- Tüm madenlerde acil durumlarda kullanılmak üzere 'Yaşam Odası' kurmayı zorunlu hale getirecek misiniz? Getirecek iseniz ne zaman getireceksiniz?

Cevaplar 9, 10:

İş sağlığı ve güvenliği gibi teknik olan ve sürekli gelişen bir alanda mevzuatın dinamik bir yapıya kavuşması çok önemlidir. Kanunla belirlenen hükümlerin uygulanmasını düzenlemek üzere yine bu Kanun ile belirlenen sınırlar dahilinde uygulamaların ayrıntıları alt düzenlemelere bırakılmıştır. Bu kapsamda, 19.09.2013 tarihli ve 28770 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği; Avrupa Birliğinin maden sektörüne yönelik 92/104/EEC ve 92/91/EEC sayılı iki temel direktifi ile "Maden ve Taş Ocakları İşletmelerinde ve Tünel Yapımında Alınacak İşçi Sağlığı ve Güvenliği Önlemlerine İlişkin Tüzük" temel alınarak hazırlanmıştır. Söz konusu düzenleme ile yerüstü ve sondajla maden çıkarılan işyerlerinde çalışanların sağlık ve güvenliğinin korunması için uyulması gerekli asgari şartlar belirlenmiştir.

Bu yönden ele alındığında ve mevzuatta kaçış ve yaşam odaları hususu incelendiğinde 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun "İşverenin genel yükümlülüğü" başlıklı 4 üncü maddesinde "İşveren, çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olup bu çerçevede, mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dahil her türlü tedbirin alınması, organizasyonun yapılması, gerekli araç ve gereçlerin sağlanması, sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi için

KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SAYIN İDRİS BAL'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/44336)

çalışmalar yapar.” hükmü ile birlikte, Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinin 8 inci ve 9 uncu maddelerinde “İşveren, bir tehlike anında çalışanların çalışma yerlerini en kısa zamanda ve güvenli bir şekilde terk edebilmeleri için uygun kaçış ve kurtarma araçlarını sağlar ve kullanıma hazır bulundurur.”, “İşveren, işyerinin bütününde gerekli haberleşme ve iletişim sistemini kurar.” ve “İşveren, ihtiyaç halinde yardım, kaçış ve kurtarma işlemlerinin derhal uygulamaya konulabilmesi için gerekli uyarı ve diğer iletişim sistemlerini hazır bulundurur.” hükümleri yer almaktadır. Dolayısıyla mevzuatta yer alan hükümlerde işyerinde önlem alınmasını temin etmek üzere işverene çok sayıda yükümlülük verilmiş ve gelişen teknoloji ve yeni mevzuat yaklaşımına uygun olarak çalışma ortamında her türlü tedbirin alınması gerektiği belirtilmiştir.

Sorular 12, 13:

- Türkiye Kömür İşletmeleri (TKİ) elim kazanın gerçekleştiği madeni işleten Soma Holding bünyesindeki maden şirketlerinden, kömürün tonunu kaç liraya almaktadır?
- Soma Holding bünyesindeki maden şirketlerinin, TKİ'nin alım garantisi ile çalıştığı ve bu şirketlerden alınan kömürün piyasa fiyatından, çok pahalı olduğu doğru mudur?

Cevaplar 12, 13:

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu tarafından Sözleşme kapsamında 2.600 kcal/kg baz kalorideki kömür için firmaya ton başına 50,92 TL (güncel birim fiyat) ödeme yapılmaktadır.